

Bijlage 1 Voortoets Wet natuurbescherming

Rapport

Onderwerp: Voortoets Buitengebied Noord
Projectnummer: 363370
Referentienummer: SWNL0234856

Auteur: Maarten Mouissie
Datum: 19-11-2018

Voortoets Wet natuurbescherming wijzigingen bestemmingsplan Buitengebied Noord en Buitengebied West

Definitief

Verantwoording

Titel	Voortoets Wet natuurbescherming wijzigingen bestemmingsplan Buitengebied Noord en Buitengebied West
Subtitel	Natura 2000-gebieden Nieuwkoopse plassen & De Haeck en Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein
Projectnummer	363370
Referentienummer	SWNL0234856
Revisie	D1
Datum	19 november 2018
Auteur(s)	Maarten Mouissie
E-mailadres	Maarten.mouissie@sweco.nl
Gecontroleerd door	Matthijs Vrij Peerdeman
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door	Maarten Mouissie
Paraaf goedgekeurd	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Wijzigingen Bestemmingsplan Buitengebied West en Buitengebied Noord	4
1.2	Doel van de voortoets	5
1.3	Situering en begrenzing plangebied	5
1.4	Begrenzing maximale planologische mogelijkheden ten aanzien van ammoniakemissie	6
1.5	Wijzigigen veestapel	7
1.6	Mogelijke effecten van het bestemmingsplan	7
1.7	Mogelijke effecten van het bestemmingsplan	9
2	Wettelijk kader	10
2.1	Wet natuurbescherming.....	10
2.2	Toetsingskader plannen (artikel 2.7 eerste lid Wn)	10
3	Methodiek	11
3.1	Stikstofdepositieberekeningen.....	11
3.2	Beoordeling effecten van stikstofdepositie.....	12
4	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	14
4.1	Instandhoudingsdoelstellingen	14
4.2	Stikstofdepostie bij volledige reële invulling bouwvlakken Buitengebied Noord ...	15
4.3	Stikstofdepostie bij volledige reële invulling bouwvlakken Buitengebied West.....	16
4.4	Mogelijke verstoringen ter hoogte van Meije 87-89 en Meije 115.....	17
4.5	Toetsing wijzigingen bestemmingsplannen aan de Wet natuurbescherming	18
5	Broekvelden Vettenbroek & Polder Stein	20
5.1	Instandhoudingsdoelstellingen	20
5.2	Effecten van stikstofdepositie.....	20
6	Conclusie	21
6.1	Effecten op Natura 2000	21
6.2	Uitvoerbaarheid van de voorgenomen bestemmingsplanwijzigingen.....	21

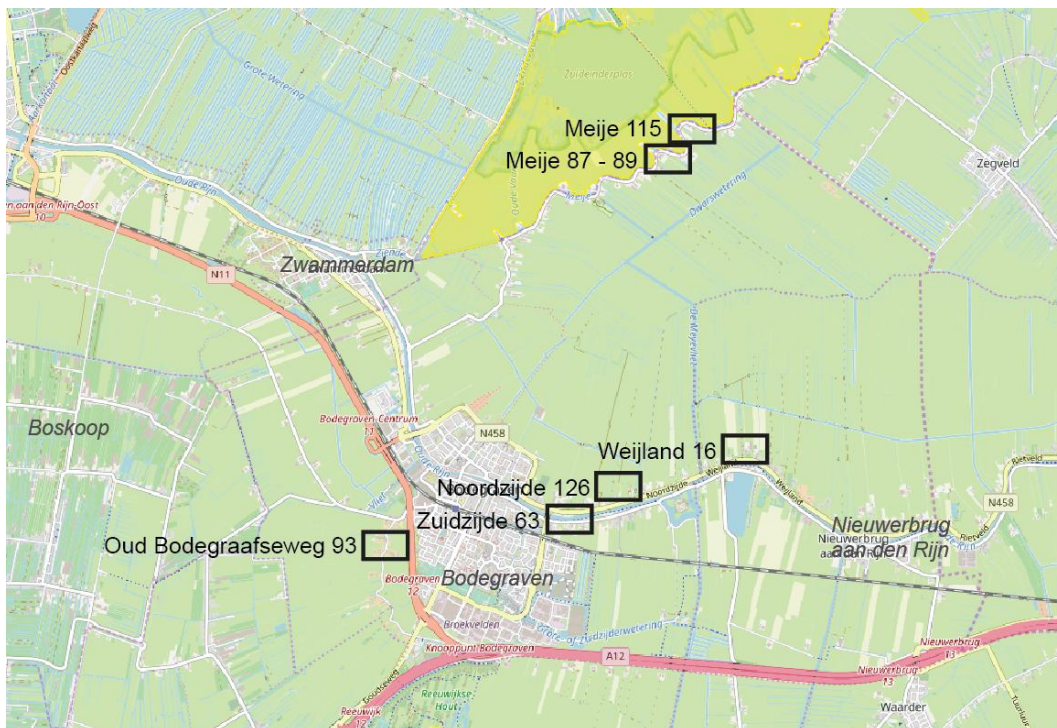
1 Inleiding

1.1 Wijzigingen Bestemmingsplan Buitengebied West en Buitengebied Noord

De gemeente Bodegraven-Reeuwijk heeft in 2014 het Bestemmingsplan Buitengebied West vastgesteld en in 2017 het Bestemmingsplan Buitengebied Noord. Een vijftal bedrijven binnen dit bestemmingsplangebied hebben het voornemen de eigen bedrijfsorganisatie te herzien en/of één of meer bedrijfsopstallen te vernieuwen of te vervangen, te weten:

1. Meije 87/89;
2. Meije 115;
3. Noordzijde 126;
4. Oud Bodegraafseweg 93 en
5. Weijland 16.

In figuur 1.1 is de ligging van de locaties weergegeven ten opzichte van de Natura 2000-gebieden (geel) in de omgeving. Alleen Oud Bodegraafseweg 93 valt binnen bestemmingsplan Buitengebied West. De overige bedrijven liggen in Buitengebied Noord.

Figuur 1.1: Ligging projectlocaties (zwarte kaders) en Natura 2000 (geel)

De genoemde bedrijven hebben behoefte aan een herziening van het voor hen geldende planologische kader. Medewerking aan deze voornemens wordt door de gemeente alleen dan verleend, indien:

- op basis van een onafhankelijk extern advies van de ABC is vast komen te staan, dat de beoogde wijziging voor de bedrijfsvoering noodzakelijk respectievelijk wenselijk is;
- en op basis van een passende beoordeling of voortoets Wet natuurbescherming bij voorbaat uitgesloten kan worden, dat van de wijziging van het planologische kader negatieve effecten voor relevante Natura 2000-gebieden uitgaan.

De voorliggende voortoets voorziet in de toets zoals bedoeld in het tweede punt; e.e.a. conform de bepalingen van de Wet natuurbescherming.

1.2 Doel van de voortoets

Het doel van de voorliggende voortoets is te beoordelen of de maximale planologische wijzigingen ontwikkelingen toelaten die tot significant negatieve effecten kunnen leiden op de Natura 2000-gebieden Nieuwkoopse Plassen & De Haeck en Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein.

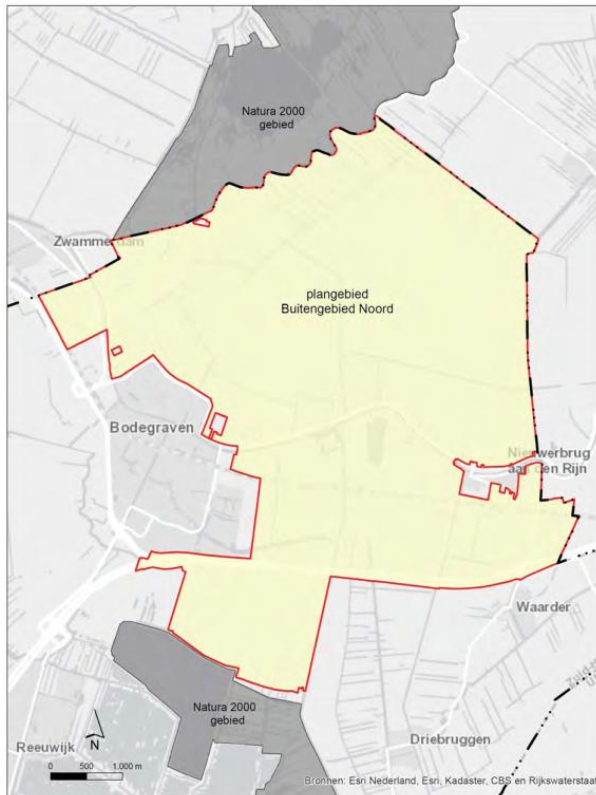
Indien significante effecten niet op voorhand zijn uit te sluiten zal in een passende beoordeling bekeken moeten worden of mitigatie door aanpassen van de planregels deze effecten kunnen voorkomen.

In het verlengde hiervan is eveneens het doel van de voortoets om te beoordelen of de Wet natuurbescherming in de weg staat aan de uitvoerbaarheid van de beoogde ontwikkelingen in Buitengebied Noord en Buitengebied West.

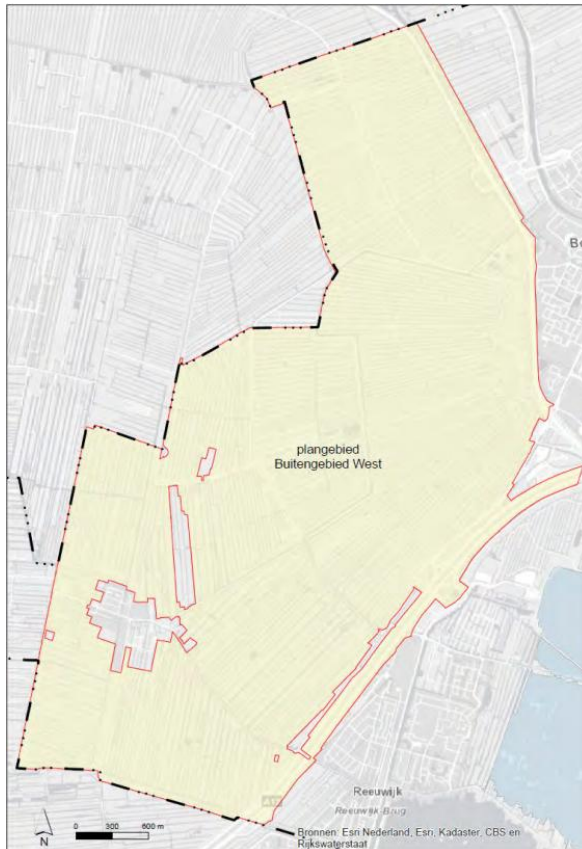
1.3 Situering en begrenzing plangebied

Het bestemmingsplan Buitengebied Noord (figuur 1.2) ligt in het noordelijke deel van het buitengebied van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk. De noordzijde van dit plangebied grenst aan Natura 2000-gebied Nieuwkoopse plassen & De Haeck. De zuidzijde van dit bestemmingsplangebied grenst aan Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettebroek & Polder Stein.

Het bestemmingsplan Buitengebied West (figuur 1.3) ligt in het westelijke deel van de gemeente, globaal gelegen tussen de plaatsen Bodegraven en Reeuwijk dorp. De bebouwde kom maakt geen onderdeel uit van het bestemmingsplan. Dit bestemmingsplangebied grenst niet direct aan een Natura 2000-gebied.

Figuur 1.2 Globale begrenzing bestemmingsplan Buitengebied Noord

Figuur 1.3 Globale begrenzing plangebied bestemmingsplan Buitengebied West

1.4 Begrenzing maximale planologische mogelijkheden ten aanzien van ammoniakemissie

De bestemmingsplannen Buitengebied Noord en Buitengebied West begrenzen op twee manieren de maximale planologische mogelijkheden tot uitbreiding van de veestapel en ammoniakemissie:

- door de omvang van de bouwvlakken;
- door gebruiksregels (artikel 3.4 en 3.5 van de ontwerpregels).

Omvang bouwvlakken

Bouwen van gebouwen ten behoeve van veeteelt is alleen toegestaan binnen de bouwvlakken. Voor de in paragraaf 1.1 genoemde bedrijven is het voornemen de bouwvlakken aan te passen zodat:

- in drie gevallen nadelige, inefficiënte begrenzingen vanuit het verleden worden opgeheven
- in één geval hergebruik van een leegkomend agrarisch bedrijf mogelijk wordt en
- in een vijfde geval een functieverandering mogelijk wordt gemaakt.

Op twee bedrijfslocaties bieden de nieuwe ontwikkelingen ruimte voor een beperkte groei van de veestapel en een hiermee gepaard gaande toename van de ammoniakemissie. Met onderhavige rapportage worden de effecten van deze bedrijfsontwikkelingen getoetst. Indien nodig zal tevens advies worden verstrekt, hoe eventuele negatieve effecten van deze ontwikkelingen op Natura 2000-gebieden uitgesloten kunnen worden.

Regels Buitengebied Noord en Buitengebied West

In beide bestemmingsplannen zijn in de artikelen 3.4 en 3.5 regels opgenomen ter regulering van grondgebruik dat een toename van de ammoniakemissies tot gevolg kan hebben. Deze regels zijn opgenomen in onderstaand kader.

Regels bestemmingsplannen met betrekking tot ammoniakemissie

3.4 Gebruiksregels

Met betrekking tot het gebruik van gronden en bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

- a. het is niet toegestaan om gronden (voor zover gelegen binnen een bouwvlak) en bouwwerken binnen een agrarisch bouwvlak zodanig te gebruiken dat dit leidt tot een toename van de ammoniakemissie van het betreffende agrarische bedrijf;

3.5 Afwijken van de gebruiksregels

3.5.1 Gebruik van gronden en bouwwerken in een agrarisch bouwvlak

Het bevoegde gezag kan bij omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 3.4 om gronden en bouwwerken zodanig te gebruiken dat dit leidt tot een toename van de ammoniakemissie van het betreffende agrarische bedrijf, indien aangetoond wordt dat:

- a. dit gebruik geen significant negatieve gevolgen heeft voor de realisatie van instandhoudingsdoeleinden van Natura 2000-gebieden zoals vastgelegd per aanwijzingsbesluit voor het betreffende Natura 2000-gebied,
- b. voorafgaand aan de verlening van de omgevingsvergunning schriftelijk advies is ingewonnen bij het bevoegde gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming.

1.5 Wijzigigen veestapel

Wijzigingen in de veestapel leiden tot veranderingen in de ammoniakemissie en dit kan tot veranderingen in de depositie op Natura 2000-gebieden leiden. Hoewel de planologische wijzigingen niet gericht zijn op uitbreiding van de veestapel kunnen zij wel leiden tot wijzigingen in de maximale, planologisch mogelijke omvang van de veestapel. In tabel 1.1 is een overzicht opgenomen van wijzigingen, die per bedrijfslocatie mogelijk zijn. Deze informatie is gebaseerd op de "Ruimtelijke Onderbouwingen", die door de bedrijven voor de beoogde bestemmingswijzigingen zijn aangeboden. Uit deze informatie blijkt dat twee initiatieven in de maximale situatie leiden tot een beperkte toename van het aantal stuks vee.

Uit tabel 1.1 blijkt dat de beoogde aanpassing van het bouwvlak van Meije 115, Noordzijde 126 en Weijland 16 niet leidt tot een toename in de maximale veestapel. Toename in ammoniakemissie en stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden ten gevolge van deze wijzigingen zijn hier daarom op voorhand uitgesloten.

De wijziging en samenvoeging van de bouwvlakken van Meije 87 en 89 en de aanpassing van het bouwvlak aan de Oud Bodegraafseweg 93 leiden wel tot wijzigingen in de maximaal toelaatbare omvang van de veestapel. Voor deze bedrijven zijn daarom stikstofberekeningen relevant om eventuele effecten op Natura 2000 vast te stellen.

1.6 Mogelijke effecten van het bestemmingsplan

Buitengebied Noord grenst aan de Natura 2000-gebieden Nieuwkoopse Plassen & De Haeck en Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein. Omdat beide Natura 2000-gebieden buiten de plangrenzen van het bestemmingsplan zijn gelegen, hebben de planbepalingen hierop hooguit een indirect en extern karakter.

Tabel 1.1: Getoetste wijzigingen per agrarisch bedrijf t.o.v. huidige situatie.

	Huidig feitelijke legale situatie	Maximale planologische mogelijkheden vigerend plan	Aanvullende variant maximale planologische mogelijkheden
Meije 87/89 (Buitengebied Noord)	A3.100: 137 Vrouwelijk jongvee A1.100: 262 Melk- en kalfkoeien B1.100: 12 Schapen	A3.100: 137 Vrouwelijk jongvee A1.100: 262 Melk- en kalfkoeien B1.100: 12 Schapen Geen wijziging aantal vee. In huidige situatie zit bedrijf al aan maximale invulling. Betreft enkel samenvoeging 2 bedrijven.	A3.100: 116 Vrouwelijk jongvee (21 minder) A1.100: 256 Melk- en kalfkoeien (6 minder) B1.100: 25 Schapen (13 meer) A7.100: 2 Fokstieren (2 meer) Eventuele wijziging op lange termijn: beperkte wijziging aantal vee.
Meije 115 (Buitengebied Noord)	A1.23: 200 Melk- en kalfkoeien	A1.23: 200 Melk- en kalfkoeien A3.100: 45 Vrouwelijk jongvee Nog ruimte voor 45 vrouwelijk jongvee	A1.23: 200 Melk- en kalfkoeien A3.100: 45 Vrouwelijk jongvee Geen wijziging aantal vee. Betreft wijziging indeling kavels.
Noordzijde 126 (Buitengebied Noord)	A3.100: 61 Vrouwelijk jongvee K1.100: 30 Paarden	A3.100: 61 Vrouwelijk jongvee K1.100: 30 Paarden Geen wijziging aantal vee. In huidige situatie zit bedrijf al aan maximale invulling.	A3.100: 61 Vrouwelijk jongvee K1.100: 30 Paarden Geen wijziging aantal vee. Betreft wijziging indeling kavels.
Oud Bodegraafseweg 93 (Buitengebied West)	A1.100: 80 Melk- en kalfkoeien A3.100: 45 Vrouwelijk jongvee B1.100: 5 Schapen	A1.100: 80 Melk- en kalfkoeien A3.100: 45 Vrouwelijk jongvee B1.100: 5 Schapen Geen wijziging aantal vee. In huidige situatie zit bedrijf al aan maximale invulling.	A1.31: 143 Melk- en kalfkoeien (63 meer) A3.100: 40 Vrouwelijk jongvee (5 minder) B1.100: 0 Schapen (5 minder) A7.100: 1 Fokstier (1 meer) Betreft wijziging indeling kavel, bouwvlakwijzigingen en extra mogelijkheid voor bouwen stal.
Weijland 16 (Buitengebied Noord)	A1.100: 380 Melk- en kalfkoeien A3.100: 225 Vrouwelijk jongvee	A1.100: 380 Melk- en kalfkoeien A3.100: 225 Vrouwelijk jongvee Geen wijziging aantal vee. In huidige situatie zit bedrijf al aan maximale invulling.	A1.100: 380 Melk- en kalfkoeien A3.100: 225 Vrouwelijk jongvee Geen wijziging aantal vee. Betreft wijziging indeling kavels.

1.7 Mogelijke effecten van het bestemmingsplan

Buitengebied Noord grenst aan de Natura 2000-gebieden Nieuwkoopse Plassen & De Haeck en Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein. Omdat beide Natura 2000-gebieden buiten de plangrenzen van het bestemmingsplan zijn gelegen, hebben de planbepalingen hierop hooguit een indirect en extern karakter.

Gezien de ligging van de Natura 2000-gebieden mag worden verondersteld, dat het grondgebruik dat door de planbepalingen in het Buitengebied Noord mogelijk wordt gemaakt, in de Natura 2000-gebieden geen negatieve effecten tot gevolg heeft op het vlak van vernieting, verstoring, verdroging, verzoeting of verzilting van aangewezen habitattypen. Het bestemmingsplan maakt namelijk geen wezenlijke functiewijzigingen mogelijk, die het functioneren van genoemde Natura 2000-gebieden direct beïnvloeden en zal niet leiden tot peilveranderingen of relevante veranderingen in vervoersbewegingen of nieuwe potentieel versturende activiteiten. Meije 115 en Meije 87-89 liggen echter zo dicht tegen Natura 2000-gebied Nieuwkoopse plassen & De Haeck dat mogelijke effecten van verstoring tijdens de realisatiefase van de ontwikkelingen (bouw of aanpassing gebouwen) onderzocht moeten worden.

Theoretisch mogelijke effecten van het grondgebruik in het pangebied Buitengebied Noord zijn verzuring en vermesting van habitattypen en leefgebieden van stikstofgevoelige soorten, waarvoor instandhoudingsdoelen van toepassing zijn. De bouwvlakken in het plan bieden namelijk ruimte voor uitbreiding van de veestapel. Zonder milieumaatregelen leidt een toename van de veestapel tot een toename van de emissie van ammoniak. Gezien de ligging van het bestemmingsplan kan dit zorgen voor een toename aan stikstofdepositie in de Natura 2000-gebieden Nieuwkoopse Plassen & De Haeck en Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein. Stikstofdepositie kan leiden tot verzuring en vermesting van gevoelige habitattypen en stikstofgevoelige leefgebieden van soorten.

Buitengebied West grenst niet direct aan een Natura 2000-gebied. Directe effecten van de wijziging van dit bestemmingsplan zijn daarom eveneens op voorhand uitgesloten. Gezien de ligging ten opzichte van de Natura 2000-gebieden Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein en Nieuwkoopse plassen & De Haeck is wel een beoordeling nodig van effecten van stikstofdepositie.

2 Wettelijk kader

2.1 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wn) biedt de juridische basis voor de bescherming van natuurgebieden in Nederland. Internationale verplichtingen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, maar ook verdragen als bijvoorbeeld het Verdrag van Ramsar (Wetlands) zijn hiermee in nationale regelgeving verankerd.

2.2 Toetsingskader plannen (artikel 2.7 eerste lid Wn)

Conform artikel 2.1 lid 1 van de Wn, dient een gemeente bij het nemen van een besluit tot het vaststellen van een bestemmingsplan rekening te houden met de gevolgen van het plan op de instandhouding van soorten en habitattypen in Natura 2000-gebieden.

Voor het bestemmingsplan Buitengebied Noord is vooral de mogelijke invloed van ammoniakemissies vanuit de veeteelt op de stikstofdepositie in de Nieuwkoopse Plassen en Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein en van verstoring van dit gebied in de aanlegfase van belang. Als het bestemmingsplan tot significante gevolgen op de stikstofgevoelige habitattypen zou leiden, mag de gemeente het plan niet in die vorm vaststellen.

In de voortoets staat de vergelijking tussen de plansituatie en de huidige feitelijke legale situatie centraal. Illegaal gebruik wordt niet meegenomen. De plansituatie is hierbij de situatie waarbij de maximale planologische mogelijkheden zijn benut. De Wn heeft haar eigen afwegingskader. Vergunningen op grond van andere wetgeving, inclusief de milieuvergunningen, spelen hierbij geen rol. In de huidige situatie gaat het dus om de feitelijk aanwezige dieraantallen, staltypen en daarbij behorende ammoniakemissie voor zover legaal aanwezig.

3 Methodiek

3.1 Stikstofdepositieberekeningen

Doel van het onderzoek stikstofdepositie is het inzichtelijk maken van de stikstofdepositie op de omringende natuurgebieden in de verschillende varianten ten opzichte van de referentiesituatie. Hiervoor is allereerst berekend wat de emissies van NH₃ zijn voor de verschillende veehouderijen in het bestemmingsplangebied in de referentiesituatie en wat de emissies zijn in de verschillende varianten. Vervolgens is met behulp van een rekenprogramma de depositie op de omringende natuurgebieden berekend in de verschillende situaties. Aan de hand van de berekende depositiewaarden wordt duidelijk waar de stikstofdepositie toeneemt ten opzichte van de referentiesituatie.

Onderzochte situatie

Om de effecten van de bouwvlak wijzigingen inzichtelijk te maken is een verschilberekening gemaakt tussen de volgende situaties:

- stikstofdepositie ten gevolge van de veestapel in de huidige feitelijke situatie (referentiesituatie);
- stikstofdepositie ten gevolge van de veestapel bij invulling van de maximale planologische mogelijkheden.

De effecten zijn voor de bedrijven afzonderlijk en voor de bedrijven binnen één bestemmingsplan gezamenlijk onderzocht. De berekeningen van de effecten van de wijzigingen op de stikstofdepositie zijn uitgevoerd met AERIUS Calculator, met de instelling 'rekenen voor Wn-vergunning'.

Huidige feitelijke legale situatie

Voor de huidige feitelijke legale situatie is uitgegaan van gegevens met de staltypen en dieraantallen per veehouderij van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk¹. Hiervoor zijn telgegevens vergeleken met de verleende vergunningen. Voor wat betreft de dieraantallen is er steeds van uitgegaan dat deze niet hoger konden zijn dan de vergunde aantallen. Indien de getelde dieraantallen lager waren dan op grond van de vergunning gehouden mocht worden, is uitgegaan van de getelde aantallen. Verouderde staltypen en emissiefactoren zijn hierbij omgezet naar de meest recente versie van RAV-codes en emissiefactoren uit de Regeling Ammoniak en Veehouderij (versie geldend 2016-10-01 tot en met heden).

Maximale invulling reëel

In de variant 'maximale invulling reëel' is de emissie van de veehouderijen in het bestemmingsplangebied bepaald op basis van de verhouding in oppervlak tussen de veehouderij in het bestemmingsplangebied en een standaard melkveebedrijf met een bouwvlak van 1 ha. Voor het standaard melkveebedrijf is de aanname dat het bouwvlak maximaal is ingevuld met reële staltypen. In onderstaande tabel zijn de staltypen, de emissiefactoren, het aantal dieren en de NH₃-emissie van het standaard melkveebedrijf met reële staltypen weergegeven. De totale emissie van het standaard melkveebedrijf met reële staltypen bedraagt 1993,6 kg/jaar. De berekening van de totale emissie bij maximale invulling van het bouwvlak van de veehouderijen in het bestemmingsplangebied is toegepast op alle veehouderijen met de bestemming A(gv) in het nieuwe bestemmingsplan. Veehouderijen met een andere bestemming (bijvoorbeeld intensieve veehouderij) of A(gv) gecombineerd met een andere bestemming behouden de emissie uit de 'Vergunde situatie'.

---

¹ De gegevens voor de vergunde en feitelijke situatie zijn aangeleverd door de gemeente Bodegraven-Reeuwijk en zijn gebaseerd op eerder verstrekte vergunningen dan wel meldingen bij de Omgevingsdienst Midden-Holland.

MAXIMALE INVULLING STANDAARD MELKVEEBEDRIJF MET REËLE STALTYPEN (BOUWVLAK 1 HA)

Rav-Code (Regeling ammoniak en veehouderij Geldend van 2016-10-01 t/m heden)	Diercategorie/ omschrijving staltype	Voer- en managementmaat regelen (Bijlage 2, Regeling ammoniak en veehouderij Geldend van 2016-10-01 t/m heden)	Emissiefactor (kg/jaar/dier)	Reductiepercen tage Voer- en managementm aatregelen	Aantal dieren	Emissie (kg/jaar)
A1.26	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar/ ligboxenstal met hellende V-vormige vloer, voorzien van geprofileerde rubber matten, met centrale giergoot en mestschuif (BWL 2013.07.V1)	Beweiden PAS 2015.08-02	9,6	5%	180	1641,6
A3.100	Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar/ overige huisvestingssystemen	-	4,4	-	80	352

3.2 Beoordeling effecten van stikstofdepositie

Effectprincipes

In veel Natura 2000-gebieden liggen habitattypen en leefgebieden van soorten die gevoelig zijn voor verzurende en/of vermestende invloed van stikstofdepositie. Als de depositie van stikstof te hoog is, kan dit leiden tot ongewenste veranderingen in de vegetatie. Zeldzame soorten in voedselarme omstandigheden worden verdrongen door meer algemene soorten. Samen met andere problemen, waaronder verdroging, heeft dit in de afgelopen decennia geleid tot een afname van de biodiversiteit in de Nederlandse natuurgebieden.

Ecologische effecten van stikstofdepositie

Stikstofdepositie bestaat in gereduceerde vorm (ammoniak, NH₃) en geoxideerde vorm (stikstofoxide, NO_x). De stikstofemissie van landbouw bestaat voornamelijk uit ammoniak, terwijl industrie en verkeer voornamelijk stikstofoxiden emitteren. Beide vormen van stikstof kunnen worden omgezet tot de nutriënten ammonium (NH₄) en nitraat (NO₃). De extra aanvoer van deze voedingsstoffen kan vooral bedreigend zijn voor voedselarme habitattypen. Door de verrijking kan de vegetatie verruigen en kunnen kenmerkende soorten van schrale milieus verdwijnen. Daarnaast kan depositie van stikstof leiden tot een daling van de bodem-pH. Door verzuring verdwijnen gevoelige soorten en neemt de soortenrijkdom en kwaliteit van zuurgevoelige habitattypen af.

Drempelwaarden

Als drempelwaarde voor het al dan niet optreden van significante effecten op habitats wordt voor Natura 2000-gebieden de kritische depositiewaarde (KDW) gehanteerd². De KDW wordt gedefinieerd als 'de grens waarboven het risico niet kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van het habitatype significant wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van de atmosferische stikstofdepositie'. Dit komt inhoudelijk overeen met de internationaal gangbare definitie: 'De kritische depositie is een kwantitatieve schatting van de

² H.F. van Dobben, R. Bobbink, D. Bal en A. van Hinsberg, 2012. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 2397 2397. 68 blz.; 1 fig.; 3 tab.; 21 ref.

blootstelling aan één of meer verontreinigende stoffen, waar beneden geen significante schadelijke effecten optreden aan gespecificeerde gevoelige elementen in het milieu, volgens de huidige stand van kennis.' De KDW is wetenschappelijk breed geaccepteerd en wordt ook in de jurisprudentie gehanteerd om bijvoorbeeld overbelaste situaties te duiden. Voor gebiedspecifieke toetsing moet echter ook rekening worden gehouden met andere bepalende factoren. In lijn met de methodiek voor habitattypen zijn in het kader van het PAS ook voor stikstofgevoelige leefgebieden KDW vastgesteld (zie herstelstrategieën stikstofgevoelige leefgebieden³).

---

³ http://pas.natura2000.nl/pages/herstelstrategieen-deel_ii.aspx

4 Nieuwkoopse Plassen & De Haeck

4.1 Instandhoudingsdoelstellingen

De Nieuwkoopse Plassen maken deel uit van het Hollands-Utrechts laagveengebied. Het grootste deel van het gebied wordt gevormd door een plassenengebied, ontstaan na afgraving van het veen. Daarnaast bestaat het gebied uit een moerasgebied met rietkraggen, schraalgraslanden, overgangsveen, moerasheide, legakkers, petgaten en broekbos.

Deelgebied De Haeck bestaat uit veenplassen, afgewisseld door broekbos, rietland en schrale hooilanden. Er is een opeenvolging van verschillende stadia van verlanding aanwezig.

Deelgebied Schraallanden langs de Meye (verder De Meije genoemd) bestaat uit blauwgrasland met op enkele plekken wat elzen- en wilgenstruweel (Natura 2000-Aanwijzingsbesluit Nieuwkoopse Plassen & De Haeck).

De Nieuwkoopse Plassen & De Haeck is aangewezen als Vogelrichtlijngebied en als Habitatrichtlijngebied. De gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de kwalificerende soorten en typen zijn beschreven in de instandhoudingdoelen die zijn opgenomen in het aanwijzingsbesluit uit 2013 (tabel 4.1).

Tabel 4.1 Instandhoudingsdoelstellingen Nieuwkoopse Plassen & De Haeck

Habitattypen	Doelstelling oppervlak	Doelstelling kwaliteit	Staat van instandhouding (landelijk)
H3140 Kranswierwateren	>	>	Zeer ongunstig
H3150 Meren met krabbenscheer en fontuinkruiden	>	>	Matig gunstig
H4010B Vochtige heiden	>	>	Matig gunstig
H6410 Blauwgraslanden	>	>	Zeer ongunstig
H6430A Ruigten en zomen (moerasspirea)	=	=	Gunstig
H6430B Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	=	=	Matig gunstig
H7140A Trilvenen	>	>	Zeer ongunstig
H7140B veenmosrietlanden	>	>	Matig gunstig
H7210 * Galigaanmoerassen	=	=	Matig gunstig
H91D0 *Hoogveenbossen	=	=	Matig gunstig

Habitatsoorten	Doelstelling Omvang	Doelstelling kwaliteit	Doelstelling populatie	Staat van instandhouding (landelijk)
Zeggekorfslak	=	=	=	
Gestreepte waterroofkever	>	>	>	Zeer ongunstig
Bittervoorn	=	=	=	Matig gunstig
Kleine modderkruiper	=	=	=	Gunstig
Meervleermuis	=	=	=	Matig gunstig
* Noordse woelmuis	=	=	=	Zeer ongunstig
Groenknolorchis	=	=	=	Zeer ongunstig
Platte schijhoren	=	=	=	Matig gunstig

Vogelrichtlijnsoorten	Functie	Doelstelling omvang	Doelstelling kwaliteit	Doelst. populatie (seizoensmaximum)
Roerdomp	b	>	>	6 paren
Purperreiger	b	=	=	120 paren
Zwartkopmeeuw	b	=	=	9 paren
Zwarte Stern	b	>	>	115 paren
Snor	b	=	=	25 paren
Rietzanger	b	=	=	680 paren
Grote zilverreiger	s	=	=	60 vogels
Kolgans	s	=	=	3.000 vogels
Smient	sf	=	=	3.500 vogels
Krakeend	f	=	=	90 vogels

b=broedgebied, f=foerageergebied, s=slaapgebied, '=' = behoudsdoelstelling, '>' = verbeterdoelstelling. '*'= prioritair

4.2 Stikstofdepositie bij volledige reële invulling bouwvlakken Buitengebied Noord

Als het het bedrijf aan de Meije 115 het gewijzigde bouwvlak volledig gaat benutten met reële staltypen neemt de stikstofdepositie op habitattypen in de Nieuwkoopse plassen & De Haeck lokaal met maximaal 0,11 (op H7210) tot 13,10 mol N/ha/jaar (op H7140B) toe ten opzichte van de huidige feitelijke situatie (tabel 4.2 en AERIUS berekening in bijlage 1). De hoogste toename op een hectare (hexagoon) waar overschrijding van de KDW dreigt is 4,85 mol N/ha/jr. Deze toename is een gevolg van de mogelijkheid om een extra stal te bouwen voor 45 stuks vrouwelijk jongvee.

Tabel 4.2 de Meije 115 (Buitengebied Noord). Hoogste stikstofdepositie per habitattypen bij maximale invulling van de planologische mogelijkheden met reële staltypen (situatie 2) en in de huidige feitelijke legale situatie (situatie 1). De kolom 'Verschil' toont de maximale toename van de stikstofdepositie tussen de twee varianten.

Habitattypen	Hectare met hoogste verschil		
	Situatie 1	Situatie 2	Verschil *
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	315,40	328,50	+ 13,10 (+ 4,85)
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	21,00	22,58	+ 1,58
H91Do Hoogveenbossen	21,00	22,58	+ 1,58
H3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	6,60	7,18	+ 0,58
Lg05 Grote-zeggenmoeras	4,22	4,64	+ 0,41 (+ 0,30)
Lg02 Geïsoleerde meander en petgat	4,11	4,51	+ 0,40 (+ 0,32)
H6410 Blauwgraslanden	2,20	2,43	+ 0,23
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	2,20	2,43	+ 0,23
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	1,81	1,98	+ 0,17
H7210 Galigaanmoerassen	1,07	1,17	+ 0,11

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting tussen haakjes aangegeven.

Uit de AERIUS berekeningen blijkt verder, dat de overige wijzigingen in bouwvlakken in het plangebied Buitengebied Noord niet leiden tot een toename in stikstofdepositie op de habitattypen en leefgebieden in de Nieuwkoopse Plassen & de Haeck. Voor de meeste adressen was dit op voorhand al evident, omdat de veestapel niet wijzigt (Tabel 1.1). Voor Meije 87-89 maakt de koppeling echter een beperkte verschuiving in dieraantallen mogelijk, waarbij echter rekening moet worden gehouden met de vergunde emissieruimte op basis van de verleende Wnb-vergunningen. Per saldo blijkt dit tot een beperkte afname (-0,01 mol N/ha/jr tot - 0,04 mol N/ha/jr) in stikstofdepositie op de Nieuwkoopse plassen & De Haeck te leiden, doordat de verschuiving van de stallen zwaarder weegt dan de beperkte toename van de veestapel (zie AERIUS berekening in bijlage 1).

4.3 Stikstofdepositie bij volledige reële invulling bouwvlakken Buitengebied West

Als het bedrijf aan de Oud Bodegraafseweg 93 het gewijzigde bouwvlak volledig gaat benutten met reële staltypen, neemt de stikstofdepositie op habitattypen in de Nieuwkoopse plassen & De Haeck lokaal met maximaal 0,03 (op H7210) tot 0,11 mol N/ha/jaar (op H7140B) toe ten opzichte van de huidige feitelijke situatie (tabel 4.2 en AERIUS berekening in bijlage 1). Er zijn geen andere wijzigingen voorzien in het bestemmingsplan buitengebied West.

Tabel 4.3 Oud Bodegraafseweg 93 (Buitengebied West). Hoogste stikstofdepositie per habitattypen bij maximale invulling van de planologische mogelijkheden met reële staltypen (situatie 2) en in de huidige feitelijke legale situatie (situatie 1). De kolom 'Verschil' toont de maximale toename van de stikstofdepositie tussen de twee varianten.

Resultaten per habitattypen (mol/ha/j)	Nieuwkoopse Plassen & De Haeck		
	Habitattypen	Hectare met hoogste verschil	
	Situatie 1	Situatie 2	Verschil *
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,59	0,70	+ 0,11
H91Do Hoogveenbossen	0,59	0,70	+ 0,11
H3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,57	0,67	+ 0,10
Lg02 Geïsoleerde meander en petgat	0,57	0,67	+ 0,10
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,51	0,61	+ 0,10
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,49	0,59	+ 0,10
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,22	0,27	+ >0,05
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,21	0,26	+ 0,05
H6410 Blauwgraslanden	0,20	0,25	+ 0,04
H7210 Galigaanmoerassen	0,14	0,17	+ 0,03

4.4 Mogelijke verstoringen ter hoogte van Meije 87-89 en Meije 115

De locaties Meije 87-89 en Meije 115 liggen op korte afstand van Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck. In het Natura 2000-beheerplan (hoofdstuk 4) is het bestaand gebruik beoordeeld. Hieruit blijkt dat huidige bedrijfs- en woonactiviteiten (peildatum 1 januari 2015) niet tot significante verstoring leiden van aangewezen soorten in het Natura 2000-gebied.

De beoogde planwijzigingen voor het adres Meije 87-89 leiden niet tot verruiming van de reeds toegestane vormen van grondgebruik met zich mee brengen. Het betreft immers slechts een planologische koppeling van bouwvlakken, die qua contouren niet wijzigen en (ieder voor zich) al in 2015 in volle omvang werden benut. Met andere woorden: de planwijziging heeft op het adres Meije 87-89 voor het Natura 2000-gebied geen gevolgen op het vlak van licht-, geluid- of trillingshinder.

De planwijziging voor het adres Meije 115 biedt echter wel ruimte voor een zekere intensivering van de plaatselijke bedrijfsactiviteiten. Zij dienen derhalve ook op hun effecten te worden getoetst.

Nadere analyse van de bebouwing ter plaatse leidt tot de conclusie, dat nieuwe, aanvullende bedrijfsactiviteiten alleen op gronden kunnen plaatsvinden, die aan de voor het Natura 2000-

gebied afgekeerde zijde van de bedrijfszetel zijn gelegen (de zuidkant van het bedrijf). Mogelijke hinder voor het Natura 2000-gebied in de vorm van licht-, geluid- of trillingshinder zal op de eerste plaats door de reeds bestaande bedrijfsbebouwing gebufferd worden. Daarnaast zal ook van de bebouwing en tuinen in de lintbebouwing en het riviertje De Meije een afscherpende effect in de richting van het Natura 2000-gebied uitgaan.

Gezien deze afstanden en de afscherpende werking van reeds bestaande bebouwing is het aannemelijk dat ook van de activiteiten bij gebruik van de uitbreidingslocatie op Meije 115 geen significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied uitgaan. Daarbij spreekt het voor zich dat bij de realisatie van eventuele nieuwbouw rekening gehouden moet worden met kwetsbare periodes van kwalificerende vogelsoorten, zoals het broedseizoen en de piek van en piek van trek- en overwinterende vogels. Vooral heideactiviteiten kunnen tot grote afstand verstorend zijn (tot ca. 1500m⁴) en moeten buiten deze kwetsbare periodes uitgevoerd worden. Bij andere bouwwerkzaamheden is de geluidproductie veel lager en zal de verstorende invloed waarschijnlijk niet of nauwelijks tot in het Natura 2000-gebied reiken. Er zal dan geen sprake zijn van significante verstoring. Genoemde randvoorwaarden bij nieuwbouw worden echter niet in het kader van het bestemmingsplan bepaald maar bij de afgifte van omgevingsvergunningen voor nieuwe voorzieningen.

Aangezien verstorende werkzaamheden als heien voor de aanleg of aanpassing van de gebouwen van beperkte duur is, zal het zeker mogelijk zijn om rekening te houden met kwetsbare periodes van kwalificerende Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten (de kwalificerende soorten in deze zijn opgenomen in tabel 4.1). Hierdoor en omdat andere bouwactiviteiten veel minder verstorend is, zal significante verstoring van de kwalificerende soorten zeker voorkomen kunnen worden. De Wet natuurbescherming staat daarom niet in de weg aan de uitvoerbaarheid van de ontwikkelingen op Meije 87-89 en Meije 115.

4.5 Toetsing wijzigingen bestemmingsplannen aan de Wet natuurbescherming

Uit de AERIUS berekeningen blijkt dat in beide bestemmingsplannen de beoogde wijzigingen van bouwvlakken op één adres sprake is van een toename in stikstofdepositie bij invulling van de maximale planologische mogelijkheden ten opzichte van de huidige feitelijke situatie. In Buitengebied Noord gaat het om Meije 115 en in buitengebied West gaat het om de Oud Bodegraafseweg 93.

Voor beide veehouderijen is reeds een vergunning afgegeven. Voor de Meije 115 heeft de provincie Utrecht in 2013 een Natuurbeschermingswetvergunning afgegeven (kenmerk Z-NB-VER-2013-1382) voor het houden van 200 Melk- en kalfkoeien en 45 Vrouwelijk jongvee. De provincie heeft de vergunningaanvraag passend beoordeeld door toetsing aan de op dat moment geldende richtlijnen voor ammoniakemissie en stikstofdepositie op Natura 2000. De uitbreiding van 45 stuks vrouwelijk jongvee is dus reeds vergund. Ook in het vigerende bestemmingsplan is reeds voldoende ruimte in het bouwvlak voor de benodigde stal.

Voor de Oud Bodegraafseweg 93 is in 2016 een Natuurbeschermingswetvergunning afgegeven door de Omgevingsdienst Haaglanden voor het houden van 80 melkkoeien (RAV-code A1.100), 45 stuks vrouwelijk jongvee (RAV-code 43.100) en 5 schapen (81.100). Op 25 september 2018 heeft de Omgevingsdienst namens GS van de provincie Zuid-Holland een ontwerp beschikking Wet natuurbescherming afgegeven voor de bouw van een nieuwe (emissiearme) ligboxenstal en uitbreiding van de dieraantallen naar 143 melkkoeien, 75 stuks vrouwelijk jongvee, 1 fokstier en 5 schapen. Met de instemming van GS met het Programma hebben GS ingestemd met de conclusie van de passende beoordeling dat met het Programma kan worden uitgesloten dat de natuurlijke kenmerken van de in het Programma opgenomen Natura 2000-gebieden worden aangetast.

---

⁴ Effectafstanden natura 2000-gebieden Veluwe en rijntakken, Provincie Gelderland. Rapport Arcadis 2014. In opdracht provincie Gelderland.

Voorwaarde hierbij is dat er niet meer ontwikkelingsruimte wordt toebedeeld dan beschikbaar is. Uit de AERIUS berekening die is gevoegd bij de vergunningaanvraag blijkt dat er ontwikkelingsruimte nodig is en beschikbaar is. Voorts past de benodigde ontwikkelingsruimte binnen de beleidsregels. De benodigde ontwikkelingsruimte is toegekend.

Gelet op de reeds afgeven vergunningen en de passende beoordelingen die daaraan ten grondslag lagen kan geconcludeerd worden dat significante gevolgen van de wijzigingen in het bestemmingsplan Buitengebied Noord en Buitengebied West geen significante gevolgen hebben voor het Natura 2000-gebied.

5 Broekvelden Vettenbroek & Polder Stein

5.1 Instandhoudingsdoelstellingen

Broekvelden Vettenbroek & Polder Stein ligt in het Groene Hart van Zuid-Holland in een nat graslandgebied op klei-op-veengronden in de nabijheid van rivieren. Het open water en de graslanden dienen als foerageer- en rustgebied voor watervogels, met name kleine zwaan en smient. Daarnaast is het gebied van enige betekenis voor krakeend en slobeend (Broekvelden/Vettenbroek). Als slaappleats dient vooral de plas Broekvelden/Vettenbroek, voor de kleine zwaan tevens Polder Stein, waar ze, vooral in het noordelijk deel, ook overdag te vinden zijn.

Broekvelden Vettenbroek & Polder Stein is aangewezen als Vogelrichtlijngebied. Voor alle soorten geldt een behoudsdoelstelling voor omvang en kwaliteit (tabel 5.1).

Tabel 5.1 Instandhoudingsdoelstellingen Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein

Soort	Functie	Doelst. omvang	Doelst. Kwaliteit	Doelst. - Populatie (seizoensgemiddelde)
Niet-broedvogels				Aantal
Kleine zwaan	fs	=	=	40
Smient	fs	=	=	7.500
Krakeend	f	=	=	70
Slobeend	f	=	=	50

f=foerageergebied, s=slaapgebied, '=' = behoudsdoelstelling

5.2 Effecten van stikstofdepositie

Geen van de aangewezen vogelsoorten is direct of indirect gevoelig voor stikstofdepositie. In de Natura 2000-effectenindicator⁵ van het ministerie van LNV is aangegeven dat kleine zwaan, smient, krakeend en slobeend ongevoelig zijn voor vermessing of verzuring ten gevolge van N-depositie vanuit de lucht. Ook in de herstelstrategieën die zijn opgesteld in het kader van de PAS komt naar voren dat de leefgebieden van deze vogelsoorten ongevoelig zijn voor stikstof. Deze vogels foerageren in van nature matig voedselrijke tot zeer voedselrijke graslanden, plassen en sloten. Juist door voldoende stikstof in de bodem bieden deze graslanden energie- en eiwitrijk voedsel. In de plassen en sloten is de input van stikstof vanuit de lucht van ondergeschikt belang. Een toename van stikstofdepositie heeft geen invloed op de foerageerfunctie of slaappleatsfunctie van de aanwezige watervogels.

Aangezien de aangewezen vogelsoorten ongevoelig zijn voor stikstofdepositie zijn effecten van de wijzigingen in de bestemmingsplannen Buitengebied Noord en Buitengebied West op voorhand uitgesloten. Een eventuele toename van ammoniakemissie brengt de haalbaarheid van de instandhoudingsdoelstellingen voor vogelsoorten in Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein niet in gevaar.

⁵ <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatorappl.aspx?subj=effectenmatrix&tab=1>

6 Conclusie

6.1 Effecten op Natura 2000

Significante gevolgen van de beoogde wijziging van bestemmingsplan Buitengebied Noord en Buitengebied West voor Natura 2000-gebied Nieuwkoopse plassen & De Haeck zijn uitgesloten. Voor de meeste veehouderijen bieden de wijzigingen in de bouwvlakken namelijk geen ruimte voor een toename aan stikstofdepositie ten opzichte van de huidige situatie. Voor twee veehouderijen biedt het nieuw vast te stellen bestemmingsplan planologisch wel ruimte voor uitbreiding ten opzichte van de huidige situatie (Meije 115 en Oud Bodegraafseweg 93). Deze toename is echter gelimiteerd tot de vergunde situatie. In het kader van de afgegeven vergunningen heeft het bevoegd gezag de ontwikkeling van de veestapel reeds passend beoordeeld. De conclusie hierbij was dat kan worden uitgesloten dat de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden worden aangetast. Deze conclusie geldt dus niet alleen voor Natura 2000-gebied Nieuwkoopse plassen & De Haeck, maar ook voor andere Natura 2000-gebieden met stikstofgevoelige habitats of habitats van soorten.

In de realisatiefase van de ontwikkelingen op Meije 87-89 en vooral Meije 115 zal rekening gehouden moeten worden met de kwalificerende soorten in Natura 2000-gebied Nieuwkoopse plassen & De Haeck. Hiermee kan significante verstoring van de kwalificerende soorten zeker voorkomen worden. De Wet natuurbescherming staat daarom niet in de weg aan de uitvoerbaarheid van deze ontwikkelingen. De overige locaties liggen op dermate grote afstand van Natura 2000, dat significante verstoring tijdens de realisatiefase op voorhand is uitgesloten.

De aangewezen vogelsoorten in Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein zijn ongevoelig voor stikstofdepositie. Effecten vanwege ammoniakemissie vanuit veehouderijbedrijven in Buitengebied Noord zijn daarom op voorhand uitgesloten. Het gebied is niet aangewezen voor habitattypen.

6.2 Uitvoerbaarheid van de voorgenomen bestemmingsplanwijzigingen

Nu blijkt dat significante effecten zijn uitgesloten c.q. voorkomen kunnen worden, staat de Wet natuurbescherming dus niet in de weg aan de uitvoerbaarheid van ontwikkelingen die de wijzigingen in de bestemmingsplannen mogelijk maken. De ontwikkelingen passen ook binnen de gebruiksregels voor Buitengebied Noord ten aanzien van ammoniakemissie en stikstofdepositie. Op het perceel aan de Meije 115 te Bodegraven is een agrarisch bedrijf (melkveehouderij) gevestigd. Het voornemen is om op de zuid- resp. achterzijde van het perceel een nieuwe jongveestal te bouwen en een bestaande loods uit te breiden. Hiervoor is een omgevingsvergunning nodig. Deze kan op grond van gebruiksregel 3.5 verleend worden op grond van de beschikbare Nb-wet vergunning en de reeds opgestelde ruimtelijke onderbouwing.

De overige ontwikkelingen in Buitengebied Noord leiden evenmin tot een onaanvaardbare toename in ammoniakemissie of toename aan depositie op Natura 2000. Deze ontwikkelingen voldoen derhalve aan gebruiksregel 3.4.